

Előfizetési árak:

Félévre . . . 80 Leu
Negyed évre . . 40 Leu
Egy hónap . . . 14 Leu
Külföldre egy évre 280 Leu
Hirdetés — Nyílttér
díjszabás szerint.

SZÉKELY UJSÁG

egyesülve a SZÉKELY HIRLAP-pal.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A
SZÉKELY UJSÁGOT
Néhai Molár Emília
a
SZÉKELY HIRLAPOT
Bíró Lajos alapította.

Felelős szerkesztő és kiadó:

Kovács J. István

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

KOVÁCS-HIRLAPIRODA, Str. Gen. Avarescu
(volt Gábor Áron-utca) 1. szám.

Főszerkesztő:

Dr. I. Diénes Ödön

MOLNÁR JÓZSIÁS.

— Emlékezés halálának 30-ik évfordulóján. —

Március 15-én, a magyar szabadság hajnalhasadásának évfordulóját ünnepelte 1903-ban egész Magyarország, a mikor Budapesten, a Vöröskereszt kórházban, pár napi betegség után meghalt Molnár Józsiás, városunk nagy szülötte, országgyűlési képviselője.

Most, halálának 30 éves évfordulóján meg kell gyujtanunk az emlékezés lobogó fáklyáját.

Nem mindennapi képességekkel, erős vasakarattal, szívós fajszeretettel megáldott férfiú volt Molnár Józsiás, ki a magyar parlamentben mindig a székely érdekekért harcolt.

Aldott lelkű feleségével, Gál Emiliával, — ki hat évvel utána követte a sirba, — a város közönségét felbecsülhetetlen kincscsel gazdagították, midőn közös végrendeletükben megalapították a Józsiás és Emilia alapítványt, e célra hagyva 4 holdnyi nagy belsőségüket, melynek épületes részeinek jövedelme tanulmányi alapként kézdivásárhelyi születésű székely tanulók segélyezését szolgálja, míg a kert, mely ma már gyönyörű park, képezi a városi sétateret, ami addig nem volt városunkban. — Olyan jótétemény városunk közönségére, apróra, mint nagyokra egyaránt e sétatér, közegészségünk fontos tényezője, melyért méltán nevezhetjük az alapítókat városunk legnagyobb jóttevőjének, mert ehhez fogható, nagy értékű adományt soha senki a városnak nem tett.

Molnár Józsiás és neje Gál Emilia neve ma már városunkban fogalom, a sétateret is ma már csak „Józsiás-kert” néven említik.

Ércnél maradandóbb emléket állítottak maguknak, — hirdelve mindig az emberi önzetlen jószág nagyságát, — az alapítványukban, a városi közkincsen, a gyönyörű sétatérben.

Még él emlékezetünkben Molnár Józsiás magas, magyaros alakja, tiszteletet parancsoló, de barátságos tekintete és Gál Emilia jószágos, derűs mosolya.

Férfiasság, határozott megjelenése elárulta, hogy nem közönséges emberről van szó.

Egész élete szakadatlan munkában, tanulásban telt el s rendkívül széles látókörű, világlátott nagyképzettségű férfiú volt, melyet nem iskolákban, de önszorgalomból ért el és a mellyel mindig hazáját és fajtát szolgálta, mint országgyűlési képviselő is.

Nem életrajz akar lenni e rövid visszaemlékezés, hisz azt már sokszor olvashatták lapunk olvasói. De az em-

lékezés adja az összekötő fonalat a jelen és a múlt közt az azok, kik életüket a köz javára fordítják, megérdemlik a megemlékezést.

Kicsinyek és nagyok, gyermekek és felnőttek, kik tavasztól késő őszig a

sétatér szép fái, zugó fenyői alatt sétáltak, üdültek és szórakoztak, — gondoljatok kegyelettel és tisztelettel azokra a kegyes alapítókra, kik a sétatéri mauzoleumban alusszák örök álmukat.

(—s. —n.)

A város költségvetése.

Takarékosság minden vonalon. — 30%-os redukció a községi taxáknál.

Egy millióval kisebb költségvetés mellett jut pénz aszfaltozásra és adósságfizetésre is.

A tanács választmánya által összeállított költségvetés a törvény szerint 10 napra közszemlélre volt kitéve a városi számvevő-ségnél. Ez alatt az idő alatt a tanács által választott számvizsgáló bizottság is felülvizsgálta a költségvetés tervezetét és azt jónak találta. A tanács elé ma, szombaton került a költségvetéstervezet. A tanács üléséről jövő számunkban fogunk részletes tudósítást adni. Addig is nagyjában ismertetjük a költségvetést.

Eddig a költségvetési év összeesett a naptári évvel. Ezt a gyakorlatot úgy változtatta meg a törvényhozás, hogy mostantól kezdve a költségvetési év április 1-től április 1-ig tart. E miatt növekedett a múlt költségvetési év egy negyeddel és azért hajtják olyan erősen az erre a negyedsre eső állami adókat és községi taxákat, mert ez az utolsó negyede az 1932-iki költségvetési évnél. Így a finanszírozásban bekövetkezett az a matematikai lehetetlenség, hogy egy egész év öt negyedsből áll. No de ez csak az átmenet kedvéért történt. A jövőben ismét szabályszerűen négy negyedsből fog állani egy egész költségvetési év.

E miatt az átmenet miatt később mostanáig a város költségvetése is, mely az eddigi törvények szerint még a múlt év őszén készen volt.

A költségvetés a takarékoskossággal készült. Ugy a bevételek, mint a kiadások végösszege 4.266.173 leu, szemben a múlt évi 5.101.490 leuval. E szerint csaknem egy millió leuval kisebb költségvetéssel fog dolgozni a város a 1933/1934-iki költségvetési évben, mint a megelőző évben.

A bevételi résznél a lakosság által fizetendő városi taxák tételénél 30%-os a redukció. Tehát a taxák mérséklése, a mire más városok csak most kezdenek gondolni, itt már az ősszel megtörtént, mert már akkor készen volt a költségvetés tervezete.

Egyébként az összes taxák végösszege 1.418.527 leu, a melyből 469.171 leu az idegenek által fizetett úgynevezett vámok, 232.360 leu szintén az idegenek által fizetett állattartási díjak, 29.264 leu pedig a lelevágott állatok községi taxája. A községi legelők jövedelme csak 38.263 leuban van felvéve, a múlt évi 65.000 leuval szemben, miután a tanácsválasztmány a legeltetési díjakat is leszállította.

A kiadási részben a teljes tisztviselői status fizetése, lakbéré és családi pótléka, ideértve a primárok fizetését is, összesen 858.000 leu tesz ki, míg múlt évben e címen 959.742 leut fizetett ki a város. A tanács választmánya díjazására, 3 tag részére összesen 39.000 leu van előirányozva, a tavalyi 80.000 leuval szemben. A régi városi nyugdíjasoknak 268.860 leut kell kifizetni. Általában a nyugdíjak terhelik legjobban a költségvetést, mert ezenkívül a 268.860 leun kívül még fizetnie kell a városnak az országos központi nyugdíjpénztár részére a

múlt évekért 470.000 leut, erre az évre 103.561 leut és még a fizetések 10%-át, valamint még 42.161 leut, úgyhogy ugyanakkor, a mikor az összes tisztviselői fizetések nem haladják meg a költségvetés 20%-át, a mi aligha fordul elő más városnál, addig a nyugdíj teher elviszi a költségvetés egynegyedét. E miatt a város vezetősége több ízben felszólalt, minden törvényes eszközt felhasználni, hogy megszabadítsa a várost ettől a nagy tehertől. Végre az utolsó hetekben olyan irányban kapott intézkedést a belügyministertől, hogy az eddigi fixjáruknak kb. a fele részét, 103.561 leut kellett felvenni a költségvetésbe. A többi összegek azonban megmaradtak. Ha ezt az inproductív célt szolgáló pénzt hasznos befektetésekre lehetne felhasználni, bizonyára meglátszanék a városban.

Igy is haladni fogunk. Az utak, utcák, gyalogjárók építésére és jókarban tartására a múlt évi 357.693 leuval szemben 406.136 leu van előirányozva. Ebből az összegből el fogják készíteni a másik oldal aszfalt járdáját is. Ez a munka körülbelül 250.000 leuba fog kerülni. A fennmaradó összeget az utcák jókarba helyezési munkálataira fordítja a város. A múlt év végén a tél beálltával abban maradt kövezési munkákat azonnal folytatni fogják, a mihelyt az idő megengedi. Ezenkívül a kövezet nélküli utak kavicsozását is folytatják. A tervek szerint, ha ismét nem jut a város „politikuskok” kezelése alá, pár év alatt újra lesz kövezve a város és a meglevő gyalogjárók jókarba helyezésén kívül még újabb járdák fognak épülni.

És mindezt a redukált költségvetésből a mellett szándékoznak megvalósítani, hogy az első interimár által csinált szinte másfél-millió adósság még ki nem fizetett részét: 570.475 leut is ki akarják fizetni ez év folyamán. Ennél több adóssága nincs is a városnak. Megemlítjük még, hogy népoktatási és kulturális célra 98.700 leu van felvéve, a rendőrség részére 2 rendőr fizetésére 48.888 leu. Egészségügyi, népjóléti, szegény és munkanélküli segélyezésre 127.436 leu, a tűzoltóság részére 45.684 leu, közvilágításra 80.000 leu, állattenyésztési és legelőfenntartási célra 54.663 leu, erdőkezelés, erdősisítés, erdei csemetékertek fenntartására 81.000 leu van előirányozva. A város egy évi állami egyenes adója 110.919 leu. A munkásbiztosítónak is évi 24.000 leut fizet a város az alkalmazottak után. Ennek a pénznek sem látja senki az ellenértékét. A többi összegek azonban szükségesek és hasznosok, kivéve azt az óriási összeget, a miket az országos nyugdíjpénztár szintén ellenérték nélkül visz el.

(;) MacDonalddal Rómában. Minden szem most Róma felé tekint, ahova ma érkezett meg MacDonalddal, Anglia minisztereinek a leszerelés ügyében. A miniszterelnök repülőgépjét Balbó olasz légügyi miniszter vezette és több olasz repülő kísérté utójában. Előzetesen MacDonalddal Benes cseh külügyminiszterrel tárgyalt.

Zug a vihar.

„— a hosszú nyugalom henyesége lerontja
A nagy nemzeteket s a sas fia gyáva galamb lesz”

Valaha ezeket rögzítette meg a költészet arany vesszejével jó Vörösmarthy koszorus költőnk. Ma ezeket citálni a népek elé, maró szatírának látszik. Mert hol van ma már nyugalom, ami tespedtté tenné az izmokat, a székely vért átváltoztatná vízzé, megállítaná a megvillanó kést a testvérgyilkos kezében, a denúciáns embert gerinces alannyá formálná.

Ha szétnézünk a világba, mindenfelé érezhető a puszkaporos hordón való tánc idegizgató képe s filmszerű gyorsasággal peregnék le előttünk olyan események, melyek mint a földrengés, átalakítják a föld szalagjait és új irányt rajzolnak a népek külpolitikájába.

Mindenki előtt ismeretese a németországi események. A felgyújtott birodalmi parlament épületével az erős kéz politikája vett iramot és roskadozik a köztársasági politika is, hogy az új épület császári lobogója a Hohenzollern-dinasztiát köszöntse.

A német események hatása alatt szintén történelmi napok előtt áll az osztrák nép. Legujabb hírek szerint Ausztriában az Anschluss körül jár vitustáncot a politikai bölcsesség, ami a kielezett belpolitikai helyzetnek egyik reflektora.

Amíg így készülődik a német és osztrák, Lengyelország is megteszi a lépéseket és a danzigi korridor mentén csapatokat vont össze. Sőt, hogy az esetleges meglepetéstől biztosítsa magát, Litvániával is hajlandó kibékülni és átengedni neki a vitatott Vilna területét.

Keleten pedig tovább tart a japán-kinai küzdelem a földért, melyre a vulkánikus erőktől elpusztulásra ítélt Japannak szüksége van.

A vihar zug és zugása talán megnyitja a megdohosodott füleket. A száműzött béke galambja pedig nem talál vissza az emberi indulatoktól megfertőzött fészke.

Közben a történelmi idők multjából március 15-ikének az emlékezete is egy pillanatra fellángol, hogy annak dicső-

séges fénye glóriát fonjon az eltiport eszmének.

Az eszme pedig él és áttör annak igazsága a jobb belátás kohóján.

Ennek az eszmének zászlóvivője MacDonald angol miniszterelnök, aki tegnap elindult Rómába, hogy az örök béke városában beszéljék meg Mussolinival a leszerelés problémáját, az igazságtalanságok reperálásával.

Siessen, még nem késő

az EURÓPÁBA, ha hallani akarja
ifj. MICI MISKA muzsikáját.

„KÉZDIVÁSÁRHELYI KASZINÓ”

90 éves multja.

1842—1932.

(VISSZAEMLEKEZÉS.)

A Kaszinó választmányának megbízásából írta:
Vajna Károly, a Kaszinó tisztelőbeli tagja.
— Felolvastott a Kaszinó 90 éves jubileumi diszközlésén
1932. december 27-én. —

Fábián Dániel elnök megnyitó beszédében, mint a város életében a Székely Katonai Iskolának 1823-ban történt megnyitása óta első nagy kultúreseményt méltatta a Társalkodó ünnepélyes megnyitását és hálás érzelmekkel emlékezik meg Wessely Miklós Báró és Pap Istvánról, akik közül az első az alapítás eszméjét fölvetette s a másodikat, akinek a polgárság legjobbjainak kitartó támogatásával sikerült azt a megvalósulás stádiumába juttatni. Majd a kaszinó elnökségének, választmányának három évre való megválasztása történt meg a következőkben: Elnök: Fábián Dániel, Jegyző: Hankó Dániel, Pénztárnok: Császár Lukács, Gazda: Finta István, Könyvtárnok: Barabás Lajos, akiken kívül egy husztagu választmányt választottak az ügyek vezetésére. A következő 1845—1846 években a lassu, de biztos fejlődés útján haladt a Társalkodó. Ezt Fábián Dániel elnöknek az 1847 dec. 5-én tartott közgyűlésen elmondott elnöki megnyitó beszédében foglalt hasonló kijelentéséből tudjuk, amelyben az 1847 évi fejlődés adatait felsorolva, az előző két évi szakadatlan munkának tulajdonítja. Elismeréssel konstatálja ugyanis, hogy a Társalkodóban hovatovább elevenebb élet van, a tagok naponta nagy számban keresik föl a helyiséget s nemcsak a városi és egyházi közelet, de saját maguk ügyeit is itt teszik szavá s itt kérnek tanácsot és kapnak is a vezetőktől. A tagok száma minden presszó nélkül, önkéntesen folyt jelentkezésekből 143-ra emelkedett s a részvénydíjakat 90%-ban pontosan befizetik. Ugy látszik azonban, hogy egy dologgal nincsen megelégedve az elnök, azzal, hogy az iparos

polgártársak a Társalkodó iránt nem tanúsítottak elég érdeklődést, legalább is nem annyit, amennyit az elnök a kerekén 5 évi mult évfordulójára méltán elvárhatott volna. Ezt az elnöki megnyitóbeszédet szerencsés voltam az 1891 évben eredetiben megkapni Fábián Dánieltől s azt a 70 évi évfordulón tartott jubileumi diszközlésben be is mutattam. Sajnos, hogy a meneküléskor összes értékes okmányaim között iróasztalomból ez is eltűnt épp úgy, mint a 70 éves jubileum-alkalmából akkor is megírt Kaszinó-történelem.

1847-ben a tagok létszámáról készített hiteles kimutatást Császár Lukács, a Társalkodó akkori érdemes pénztárosa megőrizte s hagyatékából fia, a boldogult Császár Gergely a repatriálása előtt átadta kaszinónk elnökségének. E szerint 1847-ben 143 volt a részvényes tagok száma, akik évi 6 Rft. részvény díjat fizettek.

Ugyancsak a fejlődés örömdetes voltáról tesznek bizonyosságot az 1848 évi részvénydíj kimutatás adatai is az évi számadással kapcsolatban, melyet szintén Császár Lukács hagyott hátra. E szerint a részvényes tagok száma az 1847 évi 143-ról 179-re emelkedett föl. Oly magas létszám ez, melyhez hasonló csak 1928 év után ért el kaszinónk. Az 1848 évi összesített számadás azonban csak lapoldáról lapoldalra tünteti föl a bevételeket és kiadásokat és így csak néhány drb. nyugtá-ványból lehet egy s más fontosabb tételt megismerni. E szerint volt az 1848 évi bevétel 1979 frt. 26 krajcár, kiadás 1948 frt. 25 krajcár, tehát a pénztári készlet volt 1848 év december 31-én 31 frt és 01 krajcár.

1848 március 11-én rendezett a Társalkodó egy bált. Ehez a táncestélyhez a világitó anyagot Kupfer Jákób nevű izraelita polgártársunk, az első és egyetlen gyertyaöntő mester szolgáltatta. Nyugtája szerint háromnegyed mázsa fagygyugyertya fogyott el az estélyen, melynek áraban 42 rénes forintot vett föl a Társalkodó pénztárából Császár Lukács pénztárostól. Ez a Kupfer Jákób csakhamar népszerűsége vergődött városunkban, aminek bizonyossága, hogy egy Kovács nevű jócsaládból való polgárleányt vett el feleségül: tehát beházasodott s így megszerezte a polgárjogot s itt véglegesen letelepedett s terjedelmes családot alapított. Ő volt az első izraelita polgára Kézdivásárhelynek. Vele egyidőjében telepedett le Politzer Lipót ékszerész aranyműves, aki a második izraelita polgártárs volt s akinek ma is élő derék utódai vannak, ezek azonban már protestáns hitűek. Ugy a Kupfer, mint Politzer családok fejei az 1834 évi nagy tüzvész után „következtek” be városunkba, melynek őspolgárai hasonló „jövevény”-eket maguk között egyáltalán nem tűrtek meg. S hogy e két család mégis véglegesen letelepedhetett városunkban, az abban leli magyarázatát, hogy aranyműves-ékszerész és gyertyaöntő mester több nem volt a városban vagy közelében, így rájuk szükség volt. Másfelől mindkét család úgy a Kupfer Jákób, mint a „Politzer bácsi” s családtagjaik valamennyien becsületes emberek voltak s így rászolgáltak arra, hogy ők „jövevény” létükre is nemcsak megtűrik, de meg is kedveljék. A szeszipar fejlődésével a szeszgyárakban, mint szeszfőzőket azután többet alkalmaztak a legutóbbi időkben, mert a székelyek, sajnos, nem igyekeztek megtanulni a szeszfőzést, ők tudják miért.

Zóna reggeli, sör, zene

vasárnap d. e. az EURÓPÁBAN

SPORT.

A tavaszi szezon első mérkőzése. Március 26-ikán, vasárnap d. u. 4 órai kezdettel lesz városunk szezonnyitó futballmeccse a K. S. E. és Nemere (Gelence) között. Felhívjuk rá közönségünk figyelmét.

Épül a tribün. Javában folynak már a Sinkovits sportpályán az ácsmunkálatok, hogy tető alá kerüljön egyesületünk tribün épülete.

A megindult munkálatoknak naponként sok nézője akad.

TÁRCA.

MÉRT HAZUDTOK...?

Mért ámtjátok magatokat egyre,
Mért van, hogy minden szavatok hazug,
Mért visztek nyughatatlan lelketekbe
Egyszer napfényt, másszor meg borot...?

Mért mondjátok, hogy önkínzás az élet,
S meg kell fizetni drágán mindenért;
Ha felejteni kell egy boldog évet,
Mért vagytok szomorúak, oh miért...?

Ti szerettek hinni a csillagokban
És bókolni színes délibábnak.
A szívetek sokszor titkolva dobban:
Az álom-mesék valóra válnak...?

Kényuratok a gyermeki reménység:
A sok „talán”, bűnös, könnyes „hátha”,
Melyből születik számos megbánt vétség;
Uj csodára: bocsánatra várva.

Ha az idő rátok husz évvel mosolyg,
Akartok, mint a vénék, bölcselkedni;
De mikor ráncokba fonja arcotok:
Szerettek újból fiatalok lenni.

Pedig ott, ahol minden meg van írva;
Az igazság aranybetűkben ragyog;
Mikor bánatot hazudtatok sirva,
A legboldogabbak akkor voltatok...!

Bp. 1933. márc. 5.

Pál Loránt.

ELALTATOM A LEKEM...

— B. Icának. —

Néha, — tudom, — furcsák a szemeim:
Semmibe-nézök, merengök, lázasak,
réveteg-merevek, mint soha nem alvó
kőszobrok türkiz pillantásai...
A kérdő tekinteteket bágyadtan,
egykedvűn riasztja el
és ti csodálkozva, némi megbotránkozással
mondjátok magatokban:
Ma rossz kedve van...!

Nem tudjátok, hogy az a fáradt,
pislogó láng, mely szememben lobog:
Csak mécses a lelkem éjszakájában,
melyben nem ragyog egyetlen
csillagsugár sem;
mely hideg és álomtalan,
mint az örök elmúlás...
Ha egyszer-egyszer mégis valamit
megcsillanni látok szememben:
Csak az alkonyi napnak
tűnő visszfénye az,
mely után még százszor sötétebb
az éjszaka...!

Fáj az ébrenlét...!
Ha szívemben zsongni kezd a vágy:
elaltatom a lelkem,
elfojtom a szívem dobbanását
és a láthatatlan könnyek
temetőjébe temetem
a boldogságom...!

Csak várok, egyre várok valakire,
aie álomba ringatja
majd a Valót...!

(Bp. 1933. márc. 4.)

Pál Loránt.

Ipartestületi közgyűlés.

A múlt vasárnap délután tartotta évi közgyűlését az Általános Ipartestület a főterti helyiségében.

Lukács József kovácmester, ipartestületi elnök megnyitó beszédében rámutat az elmúlt egy esztendő nehézségeire és arra a propagandára, amit az Ipartestület ellen kifejtettek. Majd a végzett munka eredményét vázolja.

Dr. Várhelyi Ödön tartalmas és mélyen szántó titkári jelentésében igazi körképét adta a város iparos társadalmi életének. Nem feledkezett meg rámutatni azokra az okokra, melyek a legtöbbször megbénították az ipartestület eredményes munkáját. Az értékes titkári beszámolót lapunk közlebbi számában közöljük.

Ezután Kovács István asztalos, az Ipartestület tevékeny munkája ügyvezető-alelnöke terjesztette elő jelentését, melyből kiértett az önzetlenül végzett munka lelkesedése.

— Ha az ipartestület nem végezte úgy — kezdte a jelentését, — hogy azt kritika alá venni nem lehetne, annak az az oka, hogy a város iparossága nem haladt azon jelszó után, hogy összetartásban rejlik a nagy erő. E helyett szethuz, nincs meg a kellő egyetértés és hiányzik a kölcsönös, egymás iránti szeretet. Nem támogatjuk egymást a közös érdekeink megvédésében akkor, amikor arra a legnagyobb szükségünk volna, sőt az önző érdekeink előbbtörléséért megtagadjuk a letett szent esküt, melyben „Isten engem úgy segítjen” szóval, szívre tett kézzel fogadtuk meg, hogy a közös érdekek megvédése felebaráti kötelességünk lesz.

A jelentése további folyamán sajnálatos állapítja meg az alelnök a vidéki iparosok közömbösségét, akik csak nagyon kevesen csatlakoztak az ipartestülethez. Ennek lehet betudni a kontarak elszaporodását. Ezek a kontarak nem viselik az állam és a község közterheit s nekik köszönheti az ipar nagyrészt az általános leromlást.

— Helyesebbnek gondolnám — úgy mond a jelentés — ha a közgyűlés utáni napokban minden iparos a saját maga körzetében megmondaná azon iparos bajtársának, aki kontárszerűleg üzi az ipart, hogy: amit büntetésbe fizetsz testvér, azzal a pénzzel váltsd ki az iparigazolványodat, mert adót úgy is kell fizess, mint amit minden becsületes iparosnak kötelessége fizetni. És akkor vegyük fel a becsületes konkurrenciát, a testvért és felebaráti kötelességnek tegyük eleget: legyen közünk egyetértés, tanulmányt és segédeinket neveljük a rendre és a tiszta erkölcsre.

A nagy tetszéssel és éljenzéssel fogadott jelentés után Mágóri Lázár pénztáros tette meg jelentését a pénztár állapotáról. Becsületes munka jellemzi az ő számadását is. Györbörő Gábor és Szőke Imre ellenőrök jelentései szintén ennek a véleménynek a kifejezői.

Ezután dr. Fekete András ip. ügyész beszélt, majd a megüresedett tisztségeket töltötték be választás után.

A közgyűlés végén Zöld Kostantin indítványát tárgyalták a cégtábla taxa leszállítás és annak tüzőtő zenekari felszerelésre való fordítása tárgyában.

A végén elnök a munkakamaráról tartott az Erdélyi Ipar cikke alapján értekezést és ezzel végződött is a közgyűlés.

IRODALOM.

Laji-bá mókáiból. Góbéságok.

Szini Lajos székely írónak újabb műve jelenik meg füzetes kiadásban.

Szini Lajos neve ismeretes közönségünk előtt, hiszen előbb megjelent könyvei: *Nyűszkölés a feredőn*, továbbá az *Özölő* címűek, melyek a székely nyelvjárást hűen adják vissza és a székely észjárásnak, minden felfogásának, stb., hű tükrök, megjelenésük után közkeletűségnek örvendtek, úgy hogy teljesen el is fogytak, nemsokára új füzetes kiadásban fognak újból megjelenni.

A fenti című új könyvének első füzeté most jelent meg és az 11 zamat, eredeti székely történetet tartalmaz, melyeknek olvasásán az azokban foglalt jóízű székely humor állandó derűtségben tartja az olvasót. Hogy milyen kitűnő dolgok, mutatónak közlünk egy ilyen székely históriát, melynek címe:

KUCORIMÁMI.

Fontos erdőgyben, kerülete képviselőjéhez, Budapestre utazik a székely.

Amint eregél a Rákóczi uton, egyszerre csak meghökkenve áll meg.

Egy óriástestű beszélő papagály valahogyan az utcára került, azt vette észre. Emlékeiben először lát papagályt.

Gyönyörködve szemléli. A feje zöld, nyakán sárga karika, begye pirosas, farka kék.

— Áldott Isten, — tépelődik magában — ha én ezt haza siritthetném! Csudájára járna egész Csik!

Óvatosan balkarjára akasztja átvetőjét s a kapu alá — mely előtt a papagály áll — igyekszik azt beterelni, hogy feltűnés nélkül rejthesse átalvetőjébe.

Ujjasát szétárja, legugol s nagy óvatosan kezdi hessegetni:

— Hess bé nye...! hess, nó! sss...! kucorimami...! Hess...!

A papagály lábait egy helyben mozgatva nézi a székelyt.

Ez közelébb kerül hozzá s újból elkezd:

— Hess, no...! sss...! bé te, kucorimami...!

A papagály valamennyit hátrál s amikor harmadszor hessegeti beljebb az atyafi, hátra ugrik egyet s gyorsan elrikoltja:

— Nem szégyelli magát...? Nem szégyelli magát...?

A székely kövé dermedve, ijedten hátrál. Lekapja sapkáját s vérbeborult arccal, hebegve szólal meg:

— Bocsánatot istálok... azt hittem: az ur madár.

Ilyen a többi móka is, érdemes elolvasni az egész füzetet, mely a Kovács Hilapiródnak 10 leuért kapható. Összesen tíz ilyen füzet fog megjelenni, mely egy kötetet fog képezni, de minden füzet tartalma önálló egész lesz.

Az író a füzet előszavában keserűséggel utal arra, hogy a közönség nem törődése folytán, a mint írja: „a míg többen — itthon és Budapesten, — nálamnál szerencsésebbek, az én uttörő góbékonyveim nyomán indulva, jól, legalább is jóllakottan élnek, — eredetiség híján levő s kimecsérelt árnyék-góbéságaikból, — nekem hónom alá és zsebeimbe kell halmoznom füzetimet, házaló körutra, hogy újra elinduljak, végig az erdélyi rónákon és szirteken.” Továbbá: „A mikor ez a könyvem megjelenik, azt jelenti hírül: nagyon korog már az ürességtől saját és gyermekeim gyomra.”

Egyetemes magyar kisebbségi és székely érdek, hogy a magyar nyelv fennmaradásáért küzdő magyar írók törekvéseit a közönség megértse és támogassa. Dr. D. Ö.

Jó szórakozás, kellemes időtöltés az EURÓPÁBAN (Millenium.)

Budapesti képek 1933-ban.

[Utcai karkép este 9 55 perckor.]

Lassu tempóban ballagok haza felé. — Egyszerre csak észreveszem, hogy az előtttem addig velem egy ütemben haladó ur futásnak ered és gyors iramban bámolatba ejt engem. — Aztán jobbra-balra veszek észre itt is-ott is egy-egy ilyen urat, hölgyet, az egyik erre, a másik arra szalad, ide-oda, össze vissza...

Mi ez — gondolom magamban — tűz van talán? — Tüntetés? — A wellsi herceg érkezett meg? Vagy rendőri-razziás negyedben járnék, — hogy így futkosnak az emberek?... — Nem! (és a válasza csak akkor jötttem rá, amikor kapum elé érve, derek házmes terünk éppen becsukta az orrom előtt...) — nem, hanem a mai pénztelen világban nemre, korra, társadalmi és anyagi állapotra való tekintet nélkül mindenki meg akarja spórolni azt az egykor oly „rongyos” kis 10 fillér kapu pénzt, még akkor is, ha ez már kétséges, vagy éppen: kritikus. — De vajjon mit szólnak ehhez és miből „élnek” így a „szegény” pesti ház mesterek? — gondolkodtam el ezen...

... Végül azonban megállapítottam, hogy amilyen tény az, hogy még 2 évvel ezelőtt, boldogult diákkoromban, 9 óra 55 perc körül, a körülöttem nyugodtan lépkedő emberek között, félretéve minden szégyenkezést én csak egyedül voltam az, aki megfutamodtam haza-felé, azon rongyos 10 fillér megspórolásának legmagasabb és legtermészetesebb érdekében, — ép olyan tény most az is, hogy bizony, nagyon megváltozott a világ 2 év alatt Budapesten. (isó.)

HUSVÉTRA

csokoládék, bombonok, cukorkák

azonkívül mindennemű fűszer, kávé, rizs, cukor, mazsola, mogoró, mandula, dió, dióbél, narancs, citrom stb.

Jó minőségű liszt

Brassói Czell-féle ecet

szardínia, zöldség konzervek, turó és sajtfélék stb.

Szolid árak. Pontos kiszolgálás.

Szíves pártfogást kér

Vajda József.

HIREK.

Március
18
1933.

— József-napja. Holnap, vasárnap ünneplik a Józsefek névnapukat. Ez a nap azért is öröndetes, mert a természeti, évszakokban e nap jelzi a tavasz kezdetét. Tehát e napon sok házban lesz vigasság és ősi, jó szokás szerint felkeresik a jó barátok a Józsefeket és árad a szíves kívánság a békességes ajkakra. Ma, szombaton a Ref. Dalárda szeretett karnagyának, Kovács Józsefnek a névnapját a Turóczy Dénes-féle vendéglőben fogja este 8 órai kezdettel megülni. Legyen üdvözölve és legyenek köszöntve a többi érdemes Józsefek is.

— Ref. Leányszövetség estély. A Kézdivásárhelyi Református Egyház Leányszövetsége hétfő esti heti estélyei közül kimagaslik a legutóbbi, márc. 13-iki műsor. Az első pont László Laci primás gyönyörű hegedű szólója volt, aki egy klasszikus darabot játszott, nagy tetszést aratva. Majd Eperjess Albert humoros felolvasása következett, aki egy jóízű székely históriát tár elő háromszéki székely dialektusban, a hallgatóságot állandó derűtségben tartva. Majd Ujlaky János zabolai plebános adott elő lebilincselően saját költeményeiből mintegy 8—10 darabot, Ujlakyt nem kell dicsérnünk, az ő kiforrott, komoly költészetét már rég ismeri lapunk olvasóközönsége. Minden költeményt zajosan megtapsolták. Teleky Margit adott elő közvetlen és meleg előadásban egy víg monológot, mivel ő is sok tapsot aratott s e műsor keretében bájos volt két kis gyermek, Bertalan Iza és Nagy Öcsike diálogja. A két apró gyermek magyar ruhában kedves jelenség volt. Az estélyen szép és intelligens közönség jelent meg s a rendezés Szabó Sári Leányszövetségi elnököt és Diénes Lilit dicséri.

— KÖZGYŰLÉS. A Kereskedők és Kereskedő Ifjak Köre holnap, vasárnap d. u. 3 órakor tartja évi rendes közgyűlését, melyre felhívjuk a tagok figyelmét.

— Vásári igazolványok a budapesti Mezőgazdasági kiállításra 180 leuért a Kovács-hilapiródnak szerezhetők be városunkban.

— Hogyan terjesztik a szeszmonopol termékeit a falvakban? A szeszmonopol vezérigazgatósága 47513—933 sz. rendeletében közli, hogy azokban a falvakban, ahol a szeszmonopol termékeit nem árulják eléggé a korcsmárosok, vagy ahol nincsenek italmérések, a szeszmonopol eladására üzleteket állítanak fel, amelyek kizárólag szesz és 40 fokos szeszpálinkát fognak árusítani. Ezen üzlethelyiségekben nem lehetnek asztalok s az árut csak dugaszolt palackokban szolgálhatják ki. Ilyen üzletekre az engedélyt a pénzügyigazgatóság adja ki s aki birtokába jut, az nem kell italmérési illetéket fizessen.

— Bélafalván betörők kísérleteztek. Amint lapunknak írják, Bélafalván éjnek idején betörték Crețulescu kereskedésébe és elvitték több bakkancsot, bicskát és más apróságot. Ugyanakkor be akartak törni a Hitelszövetkezet raktárába is, azonban a fessegetésnél tovább nem haladtak. A csendőrség nyomoz.

— Előadó-est a Kath. Otthonban. Március 16-án tartotta a Kath. Otthon XV előadóestélyét. Pokornyi László tanár nagy felkészültséggel, szaktudással, tárgyyszeretettel Munkácsy Mihály életét, csodálatos pályafutását s világsikereit ismertette. Dr. Várhelyi Gyula tanár, az Otthon elnöke folytatta megkezdett előadás sorozatát, a XVII század viharos történetét adva elő. Az alapos és kimerítő előadás a hallgatóság osztatlan érdeklődését váltotta ki s mély hatást gyakorolt a közönségre, mely mindkét előadót lelkesen ünnepelte. A következő csütörtök esti előadók Dr. Bertalan János orvos és Paál Elek gyak. isk. tanító lesznek. Az érdekesnek ígérkező előadásokra felhívjuk a közönség figyelmét.

Nyerő sorsjegyet a RÉVÉSZ-féle kollekturából a KOVÁCS-hírlapirodában és Mihály Lászlónál vehet.

— A megvadult tehén. Hilibben, mint lapunknak írják — Fehér Kálmánné bement az istállóba, hogy enni adjon az állatoknak. Az egyik tehénre ráütött, mire az állat megvadult és az asszonyra támadt. Fehérné hátrálás közben beleesett a cseberbe és nem tudott védekezni a felbőszült állat ellen, mely a hasát felhasította. Sérülése életveszélyes.

— Székelyföldi adatok gyűjtésére pályázat. A SZÉKELYSÉG c. lapunk erőteljes adatgyűjtő munkájára jellemző a most megjelent s. május 1-én lejáró pályázati hirdetése: 1. Ismertetendő a székelyföldi községekben kialakult u. n. tizesek, (ahol meg van pl. a mostani szervezet, célja, munkaköre, ha irattárak van, esetleg régi irataik, vagy hagyományaik ismertetése, ha nemcsak falurész jelentősége van úgy a másnév leírása is. Vannak a keletkezésére adatok? Ha a tizesek települése jellemző, úgy annak a résznek ha másként nem, a kataszteri térképről való kikopírozása is fontos! Szóval minden adat, ami e kérdéssel összefügg.) Pályadíja 1000 leu. — 2. A székely házastelek alaprajza kisebbített mértékben. Nem a kivétel, hanem a pontosság a fontos. (tehát nemcsak a ház alaprajza, hanem az udvar, kert és az ott található összes berendezések pl. ólok, istálló, csűr, fasszín, kut, ganédomb, stb.) Ha a rajz nagyobb, úgy mindenüvé odaírandó az illető helynek a neve olyan formában, mint ahogy ott tényleg használják s mintha valakit kalauzálva vezetnénk a telken végig és mindenütt magyarul a részek neveit, (kicsiudvar, kuteleje, szoroska, szinálja, majorság kifutó stb.) Szükségesek a következő kiegészítő adatok: A falu neve magyarul és románul, a telektulajdonos neve. Mikor épült a ház, csűr stb. Miből épült? Ha a házról a beeső telekrésszel fénykép is van, annál jobb. A leírásra kiválasztott telek legyen egy önálló gazdának az általános falutípusnak legjobban megfelelő belsőisége. Lehetnek a berendezésre, építésre vonatkozóan az azt befolyásoló tényezők közül is megemlíteni adatok. Pályadíj 2000 leu. — Az adatok hitelessége kedvéért tanácsos beküldés előtt az illető község lelkészével, vagy más autoritásával átnézni és azt aláírni igazoló záradékkal. Az eredmény a „Székelység”-ben fog megjelenni.

— Látogassuk a muzeumot, mely vasárnap d. u. 2—5 óráig, csütörtökön d. e. 11—1 óráig tekinthető meg díjtalanul az Erzsébet-árvaház emeleti helyiségében.

— Furcsa kérés. Arondakis Alexandrosz ciprust születésű görög rendőr az athéni ügyészségtől azt kérte, hogy kényszerítsék az angol királyt, jelöljön ki számára egy angol óriást, mert meg akar verekedni vele. Ha ő győz, a sziget legyen a görögöké, ha az angol maradna felül, akkor Cyprus továbbra is Nagybritanniáé maradjon. A furcsa kérést az ügyész természetesen elutasította. Arondakis megtörve távozott, de kijelentette, hogy legközelebb szabályos illetékekkel ellátott kérvénnyel fordul az angol királyhoz.

— Kiment az erdőbe és felakasztotta magát. Pál Tamás futásfalvi 74 éves földmives tegnap délelőtt fejszét vett magához és kiment az erdőbe, hogy fát vágjon a ház szükségletére. Úgy látszik, hogy az erdőben elfogta a nyomoruságos élet miatti keserősége, mert a fejszét letéve egy fa mellé, felmászott a fára és felakasztotta magát. Úgy találtak rá a holttestére.

Fapermetezéshez szükséges dolgok:

Neo-Dendrin, Sotor, Darsin, Amonil, Almola, Novenda

stb., valamint nyulak elleni kenő: POMRIN, ugyszintén OLTÓ VIASZ üzletben kaphatók BENE ALBERT.

Ha jól akar mulatni, jöjjön el esténként az EURÓPÁBA

ahol pompás szórakozásra talál ifj. MICI MISKA o-o o-o zenekarának muzsikája mellett. o-o o-o

Izletes ételek és finom italok!!

Abonnensek előnyös árak mellett étkezhetnek. HAVI ABONA: (délben 3 tál étel, este 1 tál étel) 1000 leu, házhoz kihordva o-o o-o ebéd (4 tál étel) 25 leu. o-o o-o

Figyelem! Külön étterem-helyiségben családok, társaságok részére elvállalok vacsorákat, ebédeket stb. A m. t. közönség által magával hozott husneműeket díjmentesen készítem el!

Szíves figyelmébe ajánlom, hogy az érkező vonatokhoz állandó kocsijáratot tartok, melynek vitel díja személyenként 10 leu. Vidéki közönség fogatai részére kényelmes beálló helyről gondoskodtam.

Kérve a város és vidék közönségének nagybecsű támogatását, vagyok teljes tisztelettel:

Vass Géza.

14/1933 szám.

Meghívó.

A kézdívisárhelyi Kórház Egyesület Kézdívisárhelyen az Erzsébet árvaház nevelő intézet igazgatósági irodájában 1933 év március 25-én, szombaton délelőtt 11 órakor évi

rendes közgyűlést

tart, amelyre az egyesület tagjait tisztelettel meghívom azzal, hogy ha ezen a gyűlésen a tagok az alapszabályok 18 §-ában meghatározott számban meg nem jelennek, akkor a közgyűlés minden újabb meghívó kibocsátása nélkül 1933 március 31-én, vasárnap d. e. 11 órakor lesz megtartva az árvaház igazgatósági irodájában, amely a megjelent tagok számára való tekintet nélkül fog határozni az alábbi tárgysorozatban felvetett ügyek felett

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. A közgyűlésen felveendő jegyzőkönyv hitelesítésére 3 tag felkérése.
3. A múlt évi zárszámadások megvizsgálása, a vagyonleltár megállapítása és a folyó évi költségvetés megállapítása.
4. Egyesületi főorvos választás.
5. Indítványok.

Tg.-Săcuesc-Kézdívisárhely, 1933 március 14-én.

Dr. Vargha Béla, ig. elnök.

A város hivatalos hirdetései

Primăria Com. Urb. Târgul-Săcuesc

No. 1076/1033.

Publicațiune.

Primăria orașului Târgul-Săcuesc aduce la cunoștință publică, că la 6 Aprilie 1933 în caz de rezultat negativ la 19 Aprilie 1933 ora 12 a. m. ține licitație publică cu oferte închise pentru darea în chirie a imobilului clădit din Str. N. Jorga No. 36 pe timp de 3 ani cu începere dela 24 Aprilie 1933.

Condițiunile de licitație se pot vedea în orele oficiale în biroul registraturii al primăriei.

Licitația se va ține în condițiunile art. 88-110 din L.C.P.

Hirdetmény.

Târgul-Săcuesc város primáriája 1933 április 6-án, eredménytelenség esetén 1933 április 19-én d. e. 12 órakor zárt írásbeli ajánlattal nyilvános árverést tart, a deszka piacon levő házának 3 évre való bérbeadására.

Az árverési feltételek a városi tanács iktató hivatalában, hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az árverésnél mérvadó a számviteli törvény 88 110 §-ai.

Tg.-Săcuesc, la 10 Martie 1933.

Primar: (ss) V. Fenechiu.

Secretar Gen (ss) R. Cosma

Hirdetéseket jutányos árkban közöl a Székely Ujság

MEGHÍVÓ.

A Háromszék megyei „Erzsébet” árvaház-nevelő intézetet fenntartó Egyesület 1933 március hó 25-én, Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén d. e. 10 órakor az intézet disztermében évi rendes

KÖZGYŰLÉST

tart, melyre az Egyesület alapító, rendes és pártoló tagjait, valamint a szíves érdeklődőket ezennel tisztelettel meghívjuk.

Kézdívisárhely, 1933. márc. hó 17-én.

Az Elnökség.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. A közgyűlésről felveendő jegyzőkönyv hitelesítésére 3 tag kiküldése.
3. Igazgatói jelentés az intézet 1932 évi működéséről.
4. Számvizsgáló bizottság jelentése a zárózámadások megvizsgálásáról, a vagyonmérleg megállapítása és a felmentvények megadása.
5. Az 1933 évi költségelőirányzat.
6. Az Elnökség, Kezelőbizottság és tisztikar újra-választása 6 évre az új alapszabályok rendelkezése értelmében.
7. Indítványok.

Abban az esetben, ha ezen Közgyűlésre a tagok nem jelennek meg kellő számban, úgy f. hó 31-én d. e. 11 órakor fogjuk megtartani a Közgyűlést a tagok számára való tekintet nélkül.

HALLO.

HALLO.

Minden gondos háziasszony,

tekintse meg mindenféle fűszer és csemege bevásárlásánál az ujonnan jól berendezett üzletemet. o-o

Raktáron vannak a legolcsóbb napi árakon

cukor, kávé, rizs és mindenféle élelmiszerek és fűszerek, **TÖBB FÉLE GYÜMÖLCSIZEK**, Csokoládé kimérve és diszdobozokban.

Sonka, szalámi és hidegfelvágottak. -- Turó, vaj és sajtok.

Élelmiszer üzletem minden este 1 (egy) órával tovább van nyitva, mint a többi üzletek.

Szíves pártfogást kér: **KÉZSMÁRKY GIZELLA.**

AJÁNLOM A VÁROSI ÉS VIDÉKI KÖZÖNSÉGNEK

ARADI ÉS KÜLKÜLLŐI

elsőminőségű

boraimat,

melyek

14, 16, 18, 20,

leus

árakon

kaphatók.

Monopol-szesz árusítása.

BENE ALBERT Tg.-Săcuesc -- Kézdívisárhely.